

attac%

hiekanjyvät 12. 10. 01

Sisällys

- 2 | Globalisaatio, yksityistäminen ja arki -seminaari 13. 10.
Kemira-työryhmän ensimmäinen kokous 16. 10.
- 3 | Naomi Klein Vanhalla 23. 10.
Puskuri-verkoston seminaariviikonloppu 26. - 27. 10.
Tobinin vero 8. 11.
- 4 | WTO-seminaari 10. 11.
Pääkaupunkiseudun Attac-ryhmien yhteyshenkilöt
- 5 | Suomalainen sosiaalifoorumi, Porto Alegren hengessä
Keskustelunavaus: Onko Attac puolue?

Toimitus: Mattias Erkkilä (mattias@kullervo.com), Mika Rönkkö (mronkko@kaapeli.fi) Taitto: Kitti Suoranta (kirsti.suoranta@helsinki.fi).
Attacin kotisivu: <http://www.attac.kaapeli.fi>

Kemiran myynti herättää kysymyksiä

Pohjoismaisessa kemianteollisuudessa on valmisteilla suurkonsernin muodostaminen suomalaisen Kemiran sekä ruotsalaisten Dynean ja Sydsvenska Kemin (SSK) välillä. Perustettavan yhtiön pääomistajaksi tulisi pääomasijoittaja Industri Kapital, joka omistaa pääosin Dynean ja kokonaisuudessaan SSK:n.

Suomen valtio omistaisi perustettavasta yhtiöstä 34 %, kun se nyt omistaa 66% Kemirasta. Kemianliiton tulkinnan mukaan valtionyhtiötä ollaankin nyt ajamassa konkurssikypsälle firmalle. Tulevan suurkonsernin yhtiöistä Dynealla on sekä Kemianliiton että Helsingin Sanomien selvitysten mukaan riski kohdata maksuvaikeuksia (HS 11.10.2001).

Industri Kapitalin taustat ovat myös kyseen-

alaiset. IK:n rahastot on rekisteröity Jersey saarille, joka on tunnetusti yksi maailman veroparatiiseista. Dynea kiistää väitteen ja kommentoi rahastojen hallintoyhtiön olevan Britannian rahoitusvalvonnan alainen. Veroparatiisikytkentöjen lisäksi huolta aiheuttaa Kemira Agron tulevaisuus, sillä sen ei katsota kuuluvan uuden yhtiön ydinliiketoimintoihin.

Kutsumme koolle uuden Attacin toimintaryhmän perehtymään Kemiran myyntiin liittyviin asioihin, Dynean ja Industri Kapitalin taustoihin sekä yleisimminkin veroparatiiseja koskeviin teemoihin. Kaikki asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita Stobeliaan (Fabianinkatu 37, Helsinki) *tiistaina 16. 10 kello 17.*

Lisätietoja: Kaisa Kervinen (kaisa.kervinen@helsinki.fi) tai Johan von Bonsdorff (seppi@kaapeli.fi)

Globalisaatio, yksityistäminen ja arki

Lauantai 13. 10. 2001 Jyväskylän Ylioppilastalo, Ilokiven alakerta

12.00 - 12.15 Ilkka Kauppinen: Seminaarin avausanat

12.15 - 13.15 Anastasia Laitila, Maan Ystävät: WTO ja palveluiden yksityistäminen Suomessa

13.15 - 14.15 Leena Eräsaari, Tampereen yliopisto: Yksityistämisen seurauksia kansalaisuudelle - esimerkkinä julkiset rakennukset

14.15 - 15.00 tauko

15.00 - 16.00 Jorma Peussa, KTV: Liike-elämä vai julkinen sektori palveluiden tuottajana - kenen etu toteutuu?

16.00 - 18.00 Avoin kansalaiskeskustelu: "Miten yksityistämiskehitys vaikuttaa jyväskyläläisten arkeen?"

20.00 - 03.00 ATTAC ROCK -"toisenlainen rock on mahdollista" esiintyjät: Impivaara, Tappi ja Umpikujan orjat, Rautayrtti, Jouni Salo ja saha

Lisätietoja Jyväskylän Attacin kotisivuilla <http://www.attac.kaapeli.fi/jyvaskyla/>

Puskuri - naiset ja globalisaatio

Puskuri-verkosto järjestää 26.-27.10. seminaariviikonlopun teemalla naiset ja globalisaatio. Puskurissa on mukana lukuisia järjestöjä MTK:sta Rauhanpuolustajiin.

*Perjantai 26. 10. Ulkoministeriö, Engel-sali,
Laivastokatu 22 A 3*

klo 9.30 Avaus

klo 10.10 - 12.30 "Vapaakauppa, hyvinvointi ja naisten asema"

klo 14.15 - 16.30 "Maailma palaa - tietä rauhalle!"

Ilmoittautumiset 23.10. mennessä

marianna.holm@formin.fi tai

terttu.ahokas@kaapeli.fi

19.30 - 24 Ihanat naiset vapaalla: iltabileet Bar Alahuoneessa VR:n makasiineilla

Lauantai 27. 10. Tieteiden talo, Kirkkokatu 6

klo 10 Avaus

klo 10.45 - 13.30 Työpajat

- Minne työ karkaa?

- Pellolta pöytään - ruoka ja maaseutu.

Piirakkatalkoot.

- Hyvinvointivaltio.

- Demokratia ja kansalaisrohkeus.

- Feminististä näkökulmaa

globalisaatiokritiikkiin.

klo 14.30 - 16 Keskustelua ja yhteenvedo

Puskurin yhteydessä käynnistyy toimimaan myös Attacin feministiryhmä femAttac, joka järjestää lauantaille työryhmän "feminististä näkökulmaa globalisaatiokritiikkiin". Työryhmässä kuullaan alustuksia ekofeminismin näkökulmasta globalisaatioon sekä naiskaupan ja globalisaation kytköksistä. Puskuri-tapahtumaan ovat kaikki tervetulleita sukupuoleen katsomatta! femAttacin yhteyshenkilönä toimii Rosa Meriläinen, rosamunda@iki.fi / 050 - 5401 481.

No Logo -kirjallaan maailmanmaineeseen noussut **Naomi Klein** vierailee Helsingissä *tiistaina 23. 10.* julkistamassa suomenkielistä kirjaansa. Helsingin yliopiston Attac ja Ya Basta järjestävät kaikille avoimen keskustelutilaisuuden Vanhalla yliopilastalolla klo 19.

Torstaina 8. 11. on Tobinin aika.

Klo 9 - 13 eduskunnan auditoriossa seminaarin aiheena on "Veroillako globaalitalous hallintaan?". Puhumassa ainakin Ranskan Attacin tieteellisen neuvoston jäsen ja taloustieteen professori Bruno Jetin sekä kansainvälisen politiikan professori Heikki Patomäki. Myös muita tunnettuja puhujia tiedossa. Yhteyshenkilö: Susanna Rahkonen <susanna.rahkonen@eduskunta.fi>

Samana ilta Attac järjestää Helsingissä seminaarin globaalien demokratian välttämättömyydestä terrori-iskujen ja kostoiskujen jälkeen. Keskustelussa mukana muun muassa Bruno Jetin ja Heikki Patomäki. Yhteyshenkilö: Mika Rönkkö <mronkko@kaapeli.fi>

Seminaareista lisätietoa Attacin kotisivuilla ja seuraavissa Hiekanjyvissä.

“Kaikki ei ole kaupan”

WTO-seminaari 10. 11. 2001 klo 12 - 18 Kirjan
talo, Kirjatyöntekijänkatu 10, Helsinki

12 - 14 Vapaakauppa-paneeli

14 - 18 Rinnakkaisia työryhmiä

Työryhmien aiheet ja alustajia:

“Julkiset palvelut, kilpailuttaminen, yksityistäminen ja GATS”

Jarkko Eloranta, Raimo Saastamoinen, Anni Sinnemäki

“WTO ja kehitysmaat”

Folke Sundman, Thomas Wallgren

“Vapaakauppa ja ilmasto”

Oras Tynkkynen, Anastasia Laitila, Saara Henriksson

“Visioita reilusta kauppajärjestelmästä”

Risto Isomäki, Olli Tammilehto

“Vaihtoehtona paikallisraha”

Marika Lohi

“WTO ja demokratia: Mitä Dohassa tapahtuu?”

Ville-Veikko Hirvelä, Marko Ulvila

“Tilankäyttö kaupungissa: Koivulan valtaus ja sosiaalikeskusten kehittäminen”

Markus Drake

Attacin WTO-ryhmän seuraava kokous tiistaina 23. 10. klo 19.30 Stobeliassa, Fabianinkatu 37. WTO-yhteyshenkilö on Ville Holmberg (ville.holmberg@helsinki.fi, 050 - 3719144).

Pääkaupunkiseudun Attac-ryhmien yhteyshenkilöt

Helsingissä järjestettiin paikallistoiminnan päivä 6. 10. Toimintapäivän seurauksena pääkaupunkiseudulla järjestäytyttiin kaupunginosa-ryhmiin. Ainakin seuraavat ryhmät ovat toiminnassa pääkaupunkiseudulla (yhteyshenkilöt sulkeissa):

Itä-Helsinki (eetu.komsi@surfeu.fi)

Luoteis-Helsinki (Simo Martin

Cheri@kolumbus.fi)

Kallio-Sörnäinen-Vallila (tuomas.yla-

anttila@helsinki.fi, veera.luoma-

aho@helsinki.fi, olli.salin@hel.fi)

Keskusta-Töölö (Kirsi Tervo

ktervo@yahoo.com)

Käpylä (sampo.laurikainen@saunalahti.fi)

Espoo (susanna.rahkonen@eduskunta.fi)

Vantaa (martti.makela@fmi.fi)

Yliopisto (kaisa.kervinen@helsinki.fi)

Lisäksi pääkaupunkiseudulla ovat kokoontuneet seuraavat toimintaryhmät:

WTO-työryhmä (Ville Holmberg

ville.holmberg@helsinki.fi)

Media (Aleksi Aaltonen aake@iki.fi)

Opintopiiri/Talouden mantrat (Riikka Haapalahti riikka.haapalahti@rocketmail.com)

Koulutus (Kristiina Huttu

kristiina_huttu@hotmail.com)

Ay-Attac (Eija Harjula eija.harjula@sak.fi)

Maailman Sosiaalifoorumi (Mika Rönkkö

mronkko@kaapeli.fi)

Lisätietoja Helsingin Attacin kotisivuilta <http://www.attac.kaapeli.fi/helsinki/>.

Perjantai 9. 11. on kansainvälinen WTO-toimintapäivä: lisätietoja mm Attac-listalla.

Demokraattisten vaihtoehtojen maailmanfoorumi

Helmikuun alkupäivinä 2002 kokoonnutaan Brasilian etelärannikolla Porto Alegressa jälleen Maailman sosiaalifoorumiin (World Social Forum WSF). Sosiaalifoorumi on vaihtoehto samaan aikaan Sveitsin Davosissa kokoontuvalle vaikutusvaltaiselle talousjohtajien ja poliitikkojen Maailman talousfoorumille WEF:lle.

Ensimmäiseen Maailman sosiaalifoorumiin tammikuussa 2001 osallistui monenkirjavo joukko aktivisteja, tutkijoita, journalisteja ja kansanedustajia, jotka edustivat tuhansia kansalaisjärjestöjä, kansanliikkeitä ja poliittisia ryhmiä ympäri maailmaa. Vuoden 2002 foorumiin Porto Alegreen odotetaan vieläkin edustavampaa ja monilukuisempaa kansalaisliikettä.

Juuri nyt on pystyttävä luomaan laajapohjaista kansalaiskeskustelua demokratiasta, kansalaisten osallistumisesta, talouden globalisaation sisällöstä ja päätöksentekorakenteesta. Porto Alegren sosiaalifoorumi on tällainen foorumi: Davosissa protestoinnin sijaan Maailman sosiaalifoorumissa kokoonnutaan päiväntasaajan eteläpuolelle visioimaan demokratian mahdollisuuksia, pohtimaan vaihtoehtoja ja vakavasti otettavia toimenpideohjelmia.

Jotta sosiaalifoorumi olisi aidosti edustuksellinen globaali liike, on tärkeää laajentaa sosiaalifoorumin käynnistämää kansalaiskeskustelua demokratian haasteista myös kansalliselle ja paikalliselle tasolle - myös Suomessa. Attac on yhdessä monien kansalaisjärjestöjen ja ay-liikkeen kanssa kutsumassa koolle Suomen kansallista valmistelu-toimikuntaa, Porto Alegren hengessä. Foorumin ensimmäinen suomalainen seminaari järjestetään marraskuun lopulla. Puhumassa ainakin yksi Brasilian sosiaalifoorumin järjestäjästä,

paikallisen keskusammattiliiton CUT:n Kjeld Jakobsen.

Varsinainen suomalainen sosiaalifoorumi järjestetään Porto Alegren jälkeisenä viikonloppuna 8. - 10. 2. Helsingissä. Viikonloppun aikana järjestetään useita seminaareja Maailman sosiaalifoorumin teemoista suomalaiseen todellisuuteen sovellettuna. Myös runsasta kulttuuritarjontaa on viikonloppun aikana tiedossa Helsingin eri klubeilla ja konserttisaleissa, Porto Alegren hengessä.

Lisätietoja Attacin kotisivuilta tai IPS:n ja Le Monde Diplomatiquen Porto Alegre portaalista <http://portoalegre2002.org>, tai sähköpostitse <attac@kaapeli.fi>

Keswkustelunavaus: Mobilisoimme ihmisten aivoja

Onko Attac poliittinen puolue? Pitääkö Attacista tulla poliittinen puolue? Näihin kysymyksiin useimmat Attacin jäsenet - allekirjoittanut mukaan lukien - vastaavat ei. Mutta asia ei ole sillä selvä. On tehtävä entistä selvemäksi (itsellemme ja muille) mitä me tarkoitamme poliittisella puolueella ja sillä, ettei Attac ole puolue.

Nimittäin tietystä mielessä Attac on puolue. Attac on epäilemättä globalisaatiokriittinen mielipidesuuntaus ja mielipiteen muodostaja. Attac mobilisoi ihmisten aivoja. Niin puolueetkin väittävät tekevänsä. Juuri tässä mielessä myös Attac on puolue.

Mutta Attac ei pyri valloittamaan hallitusvaltaa vaalien kautta (Attac ei osallistu poliittisiin vaaleihin). Attac ei myöskään pyri valloittamaan valtiota ulkoparlamentaarisin menetelmin (Attac ei myöskään ole vallankumouksellinen puolue). Näistä kielteisistä määritelmistä käy ilmi, että Attacin suhde valtaan eroaa puolueiden suhteesta valtaan.

Attacin myönteinen määritelmä on kolmi-osainen. Ensinnäkin Attac on toimintaan suuntautuva sivistysliike (un mouvement d'éducation populaire orienté vers l'action). Toiseksi Attacilla on oma, uusi problematiikkansa. Se on rahamarkkinoiden globalisaation, t.s. kansainvälisten pääomavirtojen sääntelymättömyyden problematiikka (johon Attac pyrkii vaikuttamaan ajamalla Tobinin veroa, finanssirikollisuuden paljastamista, veroparatiisien lakkauttamista ja kehitysmaiden velan lyhentämistä). Kolmanneksi Attacin menetelmää voidaan luonnehtia konfrontatiiviseksi dialogiksi.

Haastava vuoropuhelu (konfrontatiivinen dialogi) perustuu ajatukseen, jonka mukaan poliittiset eliitit (siis valtaapitävät puolueet ja parlamentaarinen oppositio) ja Attacin tyyppiset kansanliikkeet tarvitsevat toisiaan. Attacin tulee "avata eliitin suunnittelemat toimenpidesalkut".

Eräs ajankohtainen esimerkki on Suomen valtion Kemira-afääri. Attacin tulee perustaa Kemira-opintopiiri, johon kuuluu esim. ay-aktiivisteja, kemistejä, maanviljelijöitä ja taloustoimittajia. Näin hankittaisiin ja yhdisteltäisiin uutta tietoa, joka auttaa mobilisoimaan ihmisten aivoja.

Attac ei ota eikä sen pidä pyrkiä ottamaan kantaa edes kaikkiin tärkeimpiin ja ajankohtaisimpiin poliittisiin kysymyksiin. Jättäkäämme osa näistä kysymyksistä poliittisille puolueille ja muille kansalaisjärjestöille. Puolueiden täytyy ottaa kantaa esimerkiksi USAn tämänhetkisiin sotatoimiin Afganistanissa. Siinä kysymyksessä Attacin ei tarvitse eikä sen mielestäni pidäkään ottaa kantaa.

Sen sijaan Attacin tehtävänä on esim. kaivaa esiin terroristiverkoston kytkentöjä rahoitusmarkkinoiden globalisaatioon. Suomalainen poliittinen eliitti, suomalainen media ja Suomen

kansalaiset eivät toistaiseksi ole saaneet tietää Clearstream-skandaalista. Siinä Attacille haaste.

Entä jalkojen mobilisointi eli mielenosoitukset tyyppiä Göteborg, Genova ja Laeken? Kyllä, on selvää, että Attac myös osallistuu väkivallattomien mielenosoitusten järjestämiseen. On kuitenkin vastattava kysymykseen: mihin pyritään, mikä on mielenosoitusliikkeen päämäärä? Syyskuun 11. päivän jälkeen tosin tarvitaan mielenosoituksia itse mielenosoitusoikeuden puolustamiseksi. Mutta pidemmän päälle suurten mielenosoitusten päämäärä on epäselvä. Attacin päämääränä ei ole mobilisoida mahdollisimman suurta joukkoa ihmisiä tiettyihin paikkoihin osoittamaan mieltä.

Ne, jotka mahdollisesti luulevat mobilisoivansa ihmisiä kohti poliittista vallankumousta, ovat väärässä. He ovat jääneet viime vuosisadan ideologioiden vangeiksi. Attac ei pyri kumoamaan parlamentaarista demokratiaa ja korvaamaan sitä jollakin toisella valtiomuodolla (millä?). Attacin poliittisena päämääränä on päinvastoin parlamentaarisen demokratian puolustaminen, lujittaminen ja edelleenkehittäminen.

Keskusteluun voi osallistua Attac keskustelufoorumissa osoitteessa <http://forum.attac.kaapeli.fi>

Mikael Böök (book@kaapeli.fi)

